

Biblioteka przykładów komplementarnych przedsięwzięć Interreg – programy regionalne / programy regionalne – Interreg¹

1. KAPITALIZACJA EFEKTÓW PROJEKTÓW

Dolnośląskie

- **CE-HEAT** (Interreg Europa Środkowa 2014-2020) – w projekcie Interreg zostały opracowane informacje na temat lokalizacji poszczególnych źródeł ciepła odpadowego oraz jego ilości i potencjału energetycznego, które zasiliły cyfrowy kataster ciepła odpadowego dla Dolnego Śląska. Kataster został wdrożony w ramach serwisu Geoportal Dolny Śląsk prowadzonego przez Wydział Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Serwis ten został uruchomiony w 2012 r. ze środków RPO 2007-2013 i rozbudowany o nowe zasoby w ramach projektu „**Rozbudowa Geoportalu Dolny Śląsk – budowa Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej**” (RPO WD 2014-2020). Realizacja trzech projektów z dwóch różnych programów (RPO i Interreg) i w dwóch różnych perspektywach finansowych (2007-2013 i 2014-2020) jest dobrą praktyką komplementarności w kierunku zwiększenia efektywności gospodarowania środkami publicznymi.
- **Restart BSR** (Interreg Region Morza Bałtyckiego 2014-2020), którego liderem jest Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca ma na celu wzmocnienie potencjału instytucjonalnego innowacyjnych podmiotów udzielających wsparcia przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej i ReStarterom (firmom, które zostały zamknięte, a ich właściciele chcą rozpocząć nową działalność). Wypracowane rozwiązania mają służyć zmniejszeniu liczby bankructw i zwiększeniu liczby ponownie uruchomionych działalności. Te działania przyczynią się do poprawy wyników państw regionu Morza Bałtyckiego w zakresie innowacji procesowych, co zapewni lepsze perspektywy wzrostu i tworzenia miejsc pracy w regionie. Efekty projektu będą mogły zostać wykorzystane w projektowaniu wsparcia w nowej perspektywie Programu Regionalnego. W tym przypadku możemy zauważyć przykład komplementarności problemowej, polegającej na poszerzeniu oferty wsparcia (narzędzi) dla sektora MŚP. Ponadto, nowo powstała firma „Restarter” staje się pełnoprawnym beneficjentem programów regionalnych i może pozyskiwać środki na dalszy rozwój.

¹ W zestawieniu uwzględniono również przedsięwzięcia finansowane z innych źródeł, takich jak np. Krajowe Programy Operacyjne czy Program Horyzont 2020.

Lubelskie

- Projekty Parafii Prawosławnej pw. Św. Mikołaja Cudotwórcy w Tomaszowie Lubelskim pn. „**Zabytkowa cerkiew prawosławna w Tomaszowie Lubelskim - dokończenie remontu konserwatorskiego**” oraz Parafii Prawosławnej pw. św. Jana Teologa w Chełmie pn. „**Remont zabytkowych cerkwi w Uhrusku, Chełmie i Dubience**” (RPO WL 2014-2020) są komplementarne z projektem „**Cerkwie prawosławia - śladami wspólnej historii Polaków i Ukraińców,**” (Program Polska - Białoruś - Ukraina INTERREG IIIA 2004-2006). Komplementarność projektów wynika ze wspólnej tematyki budowania turystycznej przewagi konkurencyjnej województwa lubelskiego w oparciu o dziedzictwo wielokulturowości. Projekty skierowane są do tej samej grupy docelowej.

Łódzkie

- **RESET** (Interreg Europa 2014-2020) – projekt zakładał tworzenie, zarządzanie i ulepszenie infrastruktury badawczo-rozwojowej i innowacyjnej wymaganej do opracowania bardziej ekologicznych i bardziej zrównoważonych produktów i procesów tekstylnych i odzieżowych. REESET zajmował się 6 kluczowymi tematami:
 - ✓ recykling w tekstyliach i unieszkodliwiania odpadów;
 - ✓ zużycie wody i oszczędność energii, zrównoważone organizacje firm;
 - ✓ nowa zrównoważona chemia, w tym redukcja substancji chemicznych;
 - ✓ inteligentne tekstylia i nowe sposoby produkcji;
 - ✓ ekokreatywność, naturalne włókna, krótkie łańcuchy wartości;
 - ✓ nowe materiały i nowe zastosowania.

Projektem RESET zostały zainspirowane dwa przedsięwzięcia realizowane z RPO Wł 2014-2020:

- 1) „**Innowacyjne Włókiennictwo 2020+**”, którego liderem jest Politechnika Łódzka, ma na celu zwiększenie stopnia komercjalizacji oraz umiędzynarodowienie badań naukowych w zakresie włókiennictwa. Infrastruktura badawcza, która powstanie w efekcie realizacji projektu, służyć będzie prowadzeniu rynkowo zorientowanej działalności badawczo-rozwojowej, transferowi wiedzy i wdrażaniu innowacji na rzecz przedsiębiorstw. Zostaną również zintensyfikowane badania o charakterze aplikacyjnym w zakresie innowacyjnego i nowoczesnego włókiennictwa.
- 2) „**Przejrzysta Strefa Badań ITB Moratex**” zakłada utworzenie dwóch wysokospecjalistycznych laboratoriów badawczych o znacząco indywidualnym charakterze i gospodarczym znaczeniu zarówno w regionie, jak i w ujęciu międzyregionalnym oraz międzynarodowym:
 - a. ERGOsecurity – laboratorium oceny komfortu użytkowania zaawansowanych technologicznie włókienniczych wyrobów specjalnych,
 - b. CompositeLab – laboratorium projektowania i oceny innowacyjnych kompozytów włókienniczych i symulacji konstrukcji wyrobów włókienniczych.

- **GPP4GROWTH** (Interreg Europa 2014-2020) – projekt zakładał próbę wdrożenia dobrych praktyk w zakresie stosowania zielonych zamówień publicznych do głównego nurtu polityki regionalnej. Celem tego działania było zwiększenie efektywności gospodarowania zasobami w regionie.
- **SCREEN** (Horyzont 2020) – przedmiotem projektu była analiza potencjału i możliwych powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami z różnych sektorów i ustanowienie nowych ram dla optymalnego wykorzystania funduszy na badania i innowacje na rzecz rozwoju gospodarki cyrkularnej. Te inicjatywy zainspirowały projekt „**Samorządowe Centrum Gospodarki Cykularnej i Umiejdzynarodowienia Przedsiębiorstw „ŁÓDZKIE GREEN HUB”**” (RPO Wł 2014-2020), który zakłada wzrost konkurencyjności firm z regionu łódzkiego na rynku europejskim i włączenie przedsiębiorców w międzynarodowy nurt korzyści płynących z wdrażania rozwiązań gospodarki cyrkularnej. Przedmiotem projektu jest poszerzenie rynku w oparciu o inwestycje i zakupy w zakresie zielonych technologii, poprawa efektywności gospodarowania zasobami naturalnymi i promocja innowacyjnych przedsiębiorstw. Ma to na celu zwiększenie liczby podmiotów stosujących w opisach przedmiotu zamówienia kryterium „zielone” i przygotowanie przedsiębiorców do oferowania produktów spełniających wymogi zielonych zamówień publicznych.

Małopolskie

- **RURES** (Interreg Europa Środkowa 2014-2020) – w projekcie Gmina Pałęcznica testowała system zdalnego odczytu wodomierzy. Zakupiła wodomierze ultradźwiękowe, anteny, wzmacniacze sygnału i koncentratory wraz z systemem ich zdalnego odczytu. Wymieniono wszystkie duże wodomierze (o średnicach 50 – 100 mm), co pozwoliło na stworzenie 7 stref odczytowych. Pilotażowa inwestycja, której koszt przekroczył 260 tys. zł, jest wstępem do dalszych prac – władze gminy planują rozwinięcie systemu zdalnego odczytu i objęcie nim wszystkich odbiorców wody na terenie gminy. Włączenie indywidualnych odbiorców do systemu umożliwi wdrożenie nowych e-usług, takich jak np. elektroniczne biuro obsługi klientów. Oszacowano, że koszt takiej inwestycji wyniesie ponad 800 tys. zł. W tym celu złożono wnioski na dofinansowanie wymiany wodomierzy i rozbudowy systemu ze środków RPO WM 2014–2020. Wniosek w RPO przeszedł weryfikację z wynikiem pozytywnym, jednak ze względu na ograniczoną alokację środków trafił na listę projektów rezerwowych. Pomysł nadal jest rozwijany, Gmina Pałęcznica czeka obecnie na rozstrzygnięcia trzeciego konkursu w ramach **Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych**, gdzie złożyła wniosek o wsparcie zdalnego odczytu danych.

Mazowieckie

- **S3Chem** (Interreg Europa 2014-2020) – projekt zakłada poprawę wdrażania regionalnych strategii innowacji w obszarze sektora chemicznego i sektorów powiązanych. Partnerzy projektu przygotowali raporty tematyczne dotyczące wdrażania regionalnych strategii innowacji oraz wykorzystania dostępnych instrumentów finansowych celem wspierania innowacyjności w regionach. Celem głównym raportów było identyfikacja problemów i wyzwań związanych z

wdrażaniem Regionalnej Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku, ze szczególnym uwzględnieniem przemysłu chemicznego oraz wypracowanie wniosków i rekomendacji w zakresie zaangażowania interesariuszy w pobudzaniu innowacyjności, usprawniania procesu ubiegania się o dofinansowanie projektów oraz poprawy wykorzystania środków europejskich w sektorze chemicznym. Biorąc pod uwagę wyniki raportu i chcąc wesprzeć branżę chemiczną w regionie zaproponowało dodatkowe punkty w dla projektów badawczo-rozwojowych realizowanych przez branżę chemiczną w ramach działania 1.2 Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw RPO MA (Typ projektu: Projekty badawczo-rozwojowe). Zastosowanie kryterium premiującego projekty wnioskodawców, których wiodącą działalnością jest branża chemiczna określona w PKD, które przyczyniają się do rozwoju branży chemicznej – brzmienie kryterium: Projekt realizowany jest w obszarze branży chemicznej – 4 pkt.

Śląskie

- **SMART_watch** (Interreg Europa Środkowa 2014-2020) – przygotowanie projektu SMART_watch wynikało z inspiracji projektem „**Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim**” zrealizowanym z RPO WSL 2014-2020. Głównym celem projektu SMART_watch zarządzanego przez Górnośląską Agencję Przedsiębiorczości i Rozwoju Spółka z o.o. (GAPR) było opracowanie modelu działania regionalnych obserwatoriów, wyposażenie ich w narzędzia monitorowania i analizy porównawczej, a także wypracowanie katalogu zestandaryzowanych usług rozwojowych, które mogłyby być świadczone przez obserwatoria w Europie Środkowej. Dodatkowo w ramach nowej edycji projektu RPO WSL 2014-2020 „**Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim**”(Działanie 1.4. Wsparcie ekosystemu innowacji, Poddziałanie 1.4.1. Zarządzanie i wdrażanie regionalnego ekosystemu innowacji) GAPR wykona analizy dotyczące budowania i rozwijania oferty usług świadczonych przez Obserwatoria.

Świętokrzyskie

- **ATM for SME`s** (Interreg Europa 2014-2020) – projekt zakładał analizę rozwiązań wspierających dostęp do mikrofinansowania dla MŚP i identyfikację dobrych praktyk w tym zakresie. Niedostępne kredyty i wykluczenie finansowe to jeden z najpoważniejszych problemów, na jakie napotykają chcący założyć własny biznes. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach zainicjował dyskusję na temat mikrofinansowania i udoskonalania modeli współpracy w regionie. Regularnie spotykano się między innymi z władzami samorządowymi, przedstawicielami instytucji mikrofinansujących, funduszy pożyczkowych, poręczeniowych, jednostkami otoczenia biznesu, izbami gospodarczymi, czy centrum innowacji i transferu technologii. Efektem projektu i prowadzonych dyskusji były zmiany w RPO WŚ 2014-2020, które umożliwiły przeznaczenie 11,5 mln euro na dokapitalizowanie instrumentów finansowych wspierających rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.

2. KONTYNUACJA DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

Dolnośląskie

- Projekt „**Drogowa dostępność transportowa**” (RPO 2014-2020) realizowany przez Gminę Nowa Ruda oraz projekt „**Poprawa dostępności transportowej ziemi broumowskiej i regionu kłodzko-wałbrzyskiego**” (Interreg Czecho-Polska 2014-2020) wdrażany przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we współpracy z Krajem Hradeckim i Gminą Radków stanowią przykład działań komplementarnych. W projekcie RPO przebudowano ulice Świdnicką i Piłsudskiego w Nowej Rudzie będące łącznikiem pomiędzy Drogą Sudecką a centrum miasta oraz noworudzką podstrefą WSSE INVEST PARK i DW 385 do przejścia granicznego w Tłumaczowie. Natomiast w projekcie Interreg kontynuowano remont odcinków dróg wojewódzkich nr 386 i 387.

Kujawsko-Pomorskie

- **RAPIDE** (Interreg IV C 2007-2013) – zgodnie z opracowanym w projekcie planem działania zakładającym m.in. wdrożenie narzędzi wspierania procesu wprowadzania na rynek innowacyjnych produktów i usług przygotowano i wdrożono schemat vouchera badawczego w RPO 2007-2013 oraz przygotowano nabór na wsparcie procesu zamówień przedkomercyjnych w RPO 2014-2020.
- **CERREC** (Interreg Europa Środkowa 2007-2013) – dzięki zebranych informacjom i opracowanym analizom, przygotowano kryteria naboru i oceny projektów dot. budowy i modernizacji Punktów Selektywnego Zbioru Odpadów Komunalnych (PSZOKów) – dodatkowo punktowane zakładanie punktów ponownego użycia (RPO 2014-2020).
- **RECOMMEND** (Interreg IV C 2007-2013) – w projekcie opracowano plan działania w zakresie wspierania w RPO klastrów ekologicznych oraz voucherów na rozwój innowacji (proponycja wdrożenia rozwiązań w ramach RPO 2014-2020).
- **NICHE** (Interreg Europa 2014-2020) – w oparciu o przygotowany plan działania wspierający innowacyjne zmiany w sektorze żywnościowym w regionie, zrealizowano 2 projekty w ramach RPO 2014-2020: *Bezpieczeństwo w łańcuchu żywnościowym i żywność spersonalizowana*, (konsorcjum tworzone przez cztery uczelnie z regionu) oraz *Budowa zaplecza badawczo-rozwojowego w firmie Polder Ltd.*
- **SURFACE** (Interreg Europa Środkowa 2014-2020) – planowana kontynuacja (RPO 2021-2027) pilotażu projektu w zakresie działalności punktu napraw i ponownego użycia produktów „Kawiarenka Naprawcza” (Stowarzyszenie „Tilia”). Partnerzy projektu Interreg dążą do tego, żeby ponowne użycie produktów oraz przygotowanie do ich ponownego użycia stały się elementem lokalnych strategii i planów zapobiegania powstawaniu odpadów.
- **HICAPS** (Interreg Europa Środkowa 2014-2020) – w projekcie opracowano koncepcję rewitalizacji zespołu pałacowo-parkowego (dokumentacja techniczna) wraz z wizualizacją 3D. Obecnie trwa remont pałacu, starego dworu oraz zabytkowego ceglanego ogrodzenia. Wykonane będą również drogi wewnętrzne, miejsca postojowe, alejki spacerowe i obiekty małej infrastruktury. Inwestycję realizuje Kujawsko-Pomorski Impresaryjny Teatr Muzyczny ze środków (RPO 2014-2020).

Planowana jest również przebudowa historycznego parku w Wieńcu z wykorzystaniem środków z programu regionalnego na lata 2021-2027.

- **DIGITOURISM** (Interreg Europa 2014-2020) – w ramach Planu działania wskazano potrzebę realizacji projektów z zakresu budowy produktów turystycznych, opartych na technologiach cyfrowej rzeczywistości (wirtualna i rozszerzona rzeczywistość). Beneficjentami w ramach RPO 2021-2027 będą m.in. samorządy lokalne oraz Lokalne Organizacje Turystyczne.
- **Cult-CreaTE** (Interreg Europa 2014-2020) – w opracowanym planie działania przewidziano m.in. przygotowanie flagowego wydarzenia promującego Szlak Piastowski w regionie oraz zbudowanie modelu partnerstwa w celu lepszego zarządzania produktami na Szlaku (przemysły kreatywne w turystyce). Beneficjentami będą JST, LOTy oraz MŚP (wdrożenie ww. założeń będzie realizowane w ramach RPO 2021-2027).
- **ThreeT** (Interreg Europa 2014-2020) – w Planie działania przewidziano finansowanie w ramach RPO 2021-2027 dwóch rodzajów przedsięwzięć: projekty systemowe z udziałem parków krajobrazowych i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z zakresu standardów infrastruktury i promocji turystyki aktywnej oraz projekty infrastrukturalne w zakresie budowy dróg rowerowych w parkach.
- **Eco-Cicle** (Interreg Europa 2014-2020) – Plan działania zakłada realizację dwóch projektów infrastrukturalnych w ramach RPO 2021-2027: budowa drogi rowerowej Toruń-Ciechocinek oraz budowa drogi rowerowej wzdłuż Zalewu Włocławskiego.
- **EMMA** (Interreg Region Morza Bałtyckiego 2014-2020) – przygotowano studium lokalizacyjne dla platformy multimodalnej Bydgoszcz-Solec Kujawski. Potencjalnie, dalsze prace projektowe mogą być finansowane z RPO 2021-2027.
- **COMBINE** (Interreg Region Morza Bałtyckiego 2014-2020) – przygotowano koncepcję ostatniej mili transportowej dla Węzła Logistycznego Bydgoszcz. Potencjalnie, dalsze prace projektowe mogą być finansowane z RPO 2021-2027.

Pomorskie

- **SEBco** (Interreg Region Morza Bałtyckiego 2007-2013) – w projekcie Województwo Pomorskie przygotowało studium przedwykonawcze dla linii kolejowej nr 213 oraz inne analizy. Inwestycja została wykonana w ramach projektu „**Rewitalizacja i modernizacja tzw. „Helskiego korytarza kolejowego” – linii kolejowej nr 213 Reda – Hel**” współfinansowanego z RPO WP 2007-2013. Wkład krajowy do projektu pokrywa Fundusz Kolejowy i środki własne PKP PLK S.A. Prowadzone prace objęły wymianę nawierzchni kolejowej na długości ponad 10 km, wymianę podkładów na długości ponad 23 km i naprawę bieżącą nawierzchni torowej na długości ponad 24 km. Uzyskane w efekcie modernizacji skrócenie czasu przejazdu do stacji końcowej było możliwe dzięki przebudowie 23 przejazdów kolejowych, na których dotychczas ze względów bezpieczeństwa szynobusy oraz składy pasażerskie musiały wyraźnie zwalniać (nawet do 20 km/h).
- **“Biking South Baltic!”** (Interreg Południowy Bałtyk 2014-2020) zakłada promocję i wsparcie rozwoju produktu turystyki rowerowej w krajach Południowego Bałtyku w postaci trasy

rowerowej dookoła Morza Bałtyckiego – Baltic Sea Cycling Route, wchodzącej docelowo w skład europejskiej sieci tras rowerowych Euro Velo jako trasa nr 10. Komplementarnym projektem jest przedsięwzięcie **“Pomorskie Trasy Rowerowe o znaczeniu międzynarodowym R10 i Wiślana Trasa Rowerowa R9 – Partnerstwo Gminy Ustka”** (RPO WP 2014-2020), które zakłada wybudowanie trasy rowerowej pomiędzy Ustką a Krynicą Morską, a także wzdłuż Wisły.

Śląskie

- **Lumat** (Interreg Europa Środkowa 2014-2020) – w ramach przedsięwzięcia przygotowano projekt urbanistyczno-architektoniczny dla hałdy pokopalnianej w Rudzie Śląskiej i wykonano część prac budowlanych. Zawierały one m.in. ukształtowanie wierzchu hałdy i jej północnego zbocza, rekultywację wierzchniej warstwy gleby i część prac związanych z podziemną infrastrukturą techniczną (np. oświetlenie, monitoring). Dzięki zastosowaniu metody fitostabilizacji szczyt toksycznej hałdy został pokryty gliną, nowymi warstwami gleby i specjalnie dobranymi gatunkami traw. Zapobiegnie to kontaktowi mieszkańców z niebezpiecznymi substancjami. Kolejne etapy zagospodarowania hałdy zgodnie z projektem urbanistyczno-planistycznym zrealizowano w ramach projektu „Trakt Rudzki – rozwój zielonych przestrzeni Miasta Ruda Śląska” (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020). Wśród zrealizowanych działań wymienić można m.in. budowę infrastruktury rekreacyjnej z szeroką ofertą (np. meble miejskie, plac zabaw, tablice edukacyjne, ścieżki, oświetlenie itp.)

Warmińsko-Mazurskie

- Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż dawnego nasypu kolejowego na linii Szczytno-Biskupiec została zrealizowana dzięki projektom, w które zaangażowany był powiat szczywieński, finansowanym z dwóch programów. Pierwszy etap budowy ścieżki rowerowej został zrealizowany ze środków RPO WiM 2014-2020 (projekt **„Budowa ścieżki rowerowej na obszarze nieczynnej linii kolejowej Szczytno-Biskupiec na terenie Gminy Miejskiej Szczytno i Gminy Szczytno”**). Z kolei powstanie kolejnych 22 km ścieżki rowerowej w ramach drugiego etapu inwestycji to już projektu **„Rozwój turystyki transgranicznej w powiecie szczywieńskim i rejonie świetłogorskim”** sfinansowanego ze środków programu Polska-Rosja 2014-2020.
- Budowa/modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich, które z uwagi na brak przynależności do jakiegokolwiek z aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych nie mogły ubiegać się o środki na ten cel z RPO WiM 2014-2020 (głównie małe miejscowości Warmii i Mazur o statusie wsi i osad) została sfinansowana z projektu **„Modernizacja gospodarki wodno-kanalizacyjnej w Młynarach i Gurjewsku”** (Program Polska-Rosja 2014-2020).